

SKA UPRAVA JE SILA SVOJO NALOGO

VOJNEM LETU JE BILO POSLANIH 10,800,000 TON ŽIVEŽA V EVROPO.

evanje je omogočilo večje pošiljave zavaznikom.

Washington, D. C. — Preden bi razglasila vojno stauje Združenim državam in tujici, so iz njih izvozili na leto okroglo 6,000,000 ton živeža. Proglšenem vojnem stanju imele Zdruzene države le politi veliko armado na bojišče pravilno opremiti z orožjem, kak so imele tudi nalogo za hranje vojakov in civilnih zavazniških državah.

Živilskega upravitelja je bil Herbert Hoover, ki je izrekel: "Živež bo izvojeval."

je hotela Amerika pomnožiti živeža, je morala varčevati. Varčevanje je bilo zaupno sredstvo s katerim lahko možni živež, določen za izvoz, Hoover se je odločil, da se dovoljnim varčevanjem in lezbrednim več doseže kot z ratnim, ker bi obilgatno varčje mnogi smatrali za nasilje. Hoover se ni motil. V prvem letu je poslal 10,800,000 ton v Evropo. Večina jih živil je iz tujih zvezniških. V sedanjem letu konča dne 20. junija, upa er poslati v Evropo 20,000,000 ton živeža. Večina te ogromne živeži prihaja od varčeva-janjih v Ameriki.

Živilska uprava je ime- la bolj dovršeno kontrolo le- ževstva in sladkorjev, ki so glavno vlogo pri ljudski prehrani. Ko je živilska uprava slo z delom, je preiskava do- la, da je le 20,000,000 bušljev živeža na roki. Pričela je kam- pa na ta način za prihranitev živeža, da se morali ljudje rabi- domestila. Ta kampanja je omogla, da je bilo mogoče la- zvoziti 141,000,000 bušljev živeža. Američani so porabili 45 odstotkov manj pšenice kot pon- arčevanje mesa se je vršilo z lbo prvostovalnih brezmesnih. Pred vojno je konzum mesa bil v Združenih državah povno na osebo in leto 168.8 fun- Z varčevanjem se je pa znit- konzum na 158.8 funtov, kar prihranilo 840,000,000 funtov

ni so izvozili iz Amerike 1,000,000 funtov mesa zavezni-

bolj težko je bilo živilski u- pripraviti ljudstvo do var- ja s sladkorjem, kajti ljud- v Ameriki je preveč navo- sledilce, ki so bile Američa- se pred pol stoletja tuja re- o temu je ljudstvo varčevalo krdorjem, spoznavši, da je to ba v interese zmage. Pred o so Američani porabili na le- 600,000 ton sladkorja, ko so li varčevati z njim, pa kon- ni dosegel niti 1,000,000 ton to.

JE ZA MORNARKE ČAST- LE V OBRZNI SLUŽBI.

Washington, D. C. — Plovbeni je objavil novo plačilno eo za oficirje na trgovskih h v obrežni službi na Atlan- tistvica je veljavna od 1. ja- da do 1. maja. Plačen je odvis- i velikosti ladje.

pitani prejmejo \$300 do \$375 eno, prvi mašinsti po \$212.50, 287.50, prvi oficirji in prvi mašinsti \$181.25 do \$206.25, i oficirji in drugi pomožni nisti \$162.50 do \$187.50, tre- tjeji in tretji pomožni maši- \$143.75 do \$168.75, četrti o- i in četrti pomožni mašinsti 75 do \$150, asistentje \$125, eg prejmejo tudi hrano za- ečilna lestvica je stopila v ve- na vseh ladjah, ki so pod rolo plovbenega odbora.

KURIVNA UPRAVA JE PRE- PRECILA ŠPEKULACIJO S PREMOGOM.

SKREBELA JE LANI ZA PRA- VILNO RAZDELITEV PRE- MOGA.

Letos ne pojde trda za premog.

Washington, D. C. — Zvezna kurivna uprava je imela v voj- nem času kontrolo nad produke- jo kuriva — premoga, naravnega olja in naravnega plina. Šef kuriv- ne uprave je dr. Harry A. Gar- field. Njemu so bili podrejeni drž- vni in lokalni kurivni uprave- lji.

Naloga kurivne uprave je bila sledeča:

Preskrebti je imela kurivo za vojno industrijo, ladje, domačo uporabo in vojno industrijo.

Ooločiti je imela cene kuriva, da je bilo spekulantom nemogoče nagnati cene navzgor do odu- rške višine.

Za domače konzumente je bilo določeno cen največ vredno, kaj- li lanksko zimo bi ljudje plačevali premog po nedosežni ceni, ko so snežni viharji ustavili promet na železnicah, da ni bilo kurivne u- prave, ki je določila cene. Siro- mašni ljudje bi strašno trpeli vzled mraza, ker bi ne imeli s čim kupiti premoga.

Vsled kaosa v železniškem o- bratu, ki ga je povzročila privat- na kontrola nad železnicami, in snežnih viharjev je bila kurivna uprava primorana ustaviti za ne- kaj dni delo v industriji in uvesti dneve, od katerih niso gozle luči ponoči, da je lahko razdelila pre- mog. Zvezna železniška uprava je odpravila kaos v železniškem o- bratu, tako da se letos ni bati, da zastane železnični obrat in bo tre- ba ustaviti obrat v industriji. Pa tudi zaloge premoga v tovarnah so letos večje kot lani.

Po letošnjem programu upo- rabijo doma 51,258,000 ton trdega premoga za domačo uporabo in 5,000,000 ton v tovarnah in za iz- delovanje plina.

Mehkega premoga je določena za domačo uporabo 75,000,000 ton, drug mehki premog pa pojde za industrijo in transportacijo. Vsega mehkega premoga je treba 600,000,000 ton.

V letu 1917 je bilo produciranih 340,000,000 sodov olja. Kljub tej veliki produkciji je bila kurivna uprava primorana uvesti nekatere omejitve, da je produkcija krila vse vojne potrebe. Letos potrebu- jejo 365,000,000 sodov olja, ali 66 odstotkov od svetovne produkcije.

IZGREDI RADI POVIŠANE VOZNE.

Denver, Colo. — Povišanje voz- nine na cestnih železnicah na se- den centov je silno razburilo tu- kajšnje ljudstvo, tako da je pri- šlo do izgredov.

Na vogalu Pete ulice in Larimerjeve ceste je ljudstvo potegni- lo doli električni dovodnik in zre- zalo vrvi, da se je ustavil ves pro- met.

Na vogalu Pete ulice in Curti- seve ceste je policijski šef v druž- bi nekoga drugega poljejal areti- ral neznanca, ki je prezejal do- vodnikovo vrvi. Okoli polkejev se je nabrala ljudska množica, ki je stela nad 3,000 oseb. Poljeja sta se tako ustrašila ljudske množice, da sta izpustila neznanca.

Ob devetih je kompanija zopet poskusila z obratom, toda sreče ni imela. Kjerkoli se je prikazal voz alične železnice, je ljudstvo potegnulo doli dovodnik. Kompa- nija je končno ustavila električni tok, ker se je bala da bo ljudstvo samo obratovalo vozove.

UMETNO NAMAKANJE ZEM- LJISC NA ZAPADU.

Olympia, Wash. — Ernest Lis- ter, guverner države Washington, je izdelal načrt za umetno nama- kanje 3,000,000 akrov sveta. Na tem svetu je prostora za 40,000 družin.

WILSON V RIMU; JUGOSLOVANSKO VPRAŠANJE JE V OSPREDJU.

PRED MIROVNO KONFERENCO PRIDE DOLGA VRSTA TERITORIJALNIH SPOROV.

Rim, 3. jan. — Predsednik Wil- son je danes jutraj prišel v Rim. Vse mesto je odeto v praznično obleko in veličanska množica ka na kolodvoru. Vreme je bilo lepo.

Na vseh hišah je poleg italijan- ske razobežena ameriška zastava. Na trgu pred kolodvorom je bil postavljen slavolok, ki ima med drugimi tudi grbe Reke, Spleta in Trsta v "odrešenih doželah". Rim- ski občinski svet bo sledil pariškemu in podelil Wilsonu naslov "častnega občana". Časopise je danes prineslo v slavnostnih izda- jah slike Washingtona, Lincoln in Wilsona v sredi.

Rimski župani, ki je pozdravil Wilsona na kolodvoru, ga je naz- val "moza, čigar plemenita inter- venciija je odločila usodo dlove- štva". Zvečer bo mesto razsvetlje- no in predsedniku prirede baklja- do.

Italijani so skušali vikoriti Francoze in Angleže v ovacijah in gostoljubnosti napram ameriško- mu predsedniku. Povsed med pot- jo so bile zbrane veličanske množice ljudstva na postajah. V Turinu je pozdravilo Wilsona okrog 100,000 oseb.

Masarik v Rimu; Wilson pretresa zahteve Italije.

Washington, 3. jan. — Po urad- nih vesteh iz Evrope je prišel Ma- sarik, predsednik čehoslovaške re- publike, v Rim, kjer bo konferi- ral z Wilsonom. Iz tega je sklepa- ti, da pride te dni v ospredje vpra- šanje Trsta, Istre in Dalmacije ka- kor tudi čehoslovaških zahtev po izhodu do morja.

Ambicije Italije so enake ambi- cijam Francije. Imperialistično stališče Clemenceauja je dobro zna- no. Italijanska vlada je že šla tako daleč, da je namestila svoje čete v jugoslovanski deželah, ki so i- mele biti okupirane po pogodbi premirja. To je povzročilo ostre proteste od strani jugoslovanske vlade v Zagrebu in protestirnja še ni konec.

Pričakovati je, da bo Wilson po- segel v italijansko-jugoslovanski spor na konferenci v Rimu in mor- da pride do kakšnega sporazuma. Wilson in ostali ameriški delegatje so bili doslej zelo oprežni in niso dali Italiji nikakoršnih obljub.

Prvo formalno zborovanje v pon- deljek.

Pariz, 3. jan. — V ponedeljek se vrne Wilson iz Rima in pričako- vati je, da se bo ta dan vršila prva preliminarina konferenca. Dali bo zborovanje javno ali tajno, ni še nič gotovega.

Fakt pa je, da se mirovna konfe- renca že vrši. Wilsonovi obiski za- zvezniških glav so sest in njegovo konferiranje z državniki je del preliminarne konference dasirav- no se ljudje v splošnem ne zaveda- jo tega. Ljudje si predstavljajo, da se bo konferenca vršila šele te- danj, kadar se zastopniki vseh de- vintindvajsetih držav vsedajo ke- ni "zeleni mizi", toda vse kaže, da te mišijske mize sploh ne bo, iz- vzemši morda na koncu, ko bo že vse sklenjeno in kadar povabijo delegate centralnih držav, da pri- dejo poslušati, kaj jim bodo zavez- niki pričitali in potem predložiti v podpis.

Namesto ene "mize" bo več miz, pri katerih bodo sedele delegacije glavnih zvezniških zdaj takaj in zdaj tam, zdaj posamezno in zdaj skupno. Mirovna konferenca se bo v resnici vršila v Parizu, Londonu in Rimu in pravzaprav se že vrši in če kdaj pride do kakšnih cere- monij v Versaillesu, bo takrat že vse sklenjeno.

Ameriški delegatje zagovarjajo javno konferenco. To pa ne pome- ni, da bo dvorana, ali kjer se bo že zborovalo, odprta občinstvu in da bo lahko vsakdo poslušal, kaj se

65. KONGRES JE IZVR- ŠIL OGROMNO DELO.

PREDSEDNIK JE GOVORIL SE- DEMKRAT O GLAVNIH ZA- DEVAH.

Podpisal je več važnih zakonov, toda vetiral je štiri.

Washington, D. C. — Če pregle- damo dogodke v letu 1918, prih- ajamo do zaključka, da je pet in šestdeset kongres izvršil več jav- nega dela v zadnjih dvajsetih mesecih, kor kateri drugi prejšnji ameriški kongres.

Kongres se je skoraj skozi vse leto bavil s postavitmi, ki so se nanašale na uspešno nadaljevanje vojne. Davčna predloga, ki prine- se v zvezno blagajno \$6,000,000,000, je bila zadnja predloga, tika- joča se vojne, s katero je imel o- praviti kongres.

V zadnjem letu je bilo sprejetih nad 150 javnih postav, ki so važ- ne, in nad 30 važnih resolucij. U- vedenih je bilo devetnajst zasli- šanj in večina njih je bila v zvezi z vojno.

Pred senatom in zbornico je predsednik Wilson v letu 1918 go- voril sedemkrat o važnih stvareh. Zadnjikrat je govoril, preden je odpoval na mirovno konferenco. Poleg je govoril predsednik Wil- son še 4. januarja o državni kon- troli nad železnicami, 8. januar- ja o svojih štirinajstih mirovni- hih ciljih, 11. februarja o mirovni- hih ciljih, 27. maja o potrebi novega davnega zakona, 30. septembra o ženski volilni pravici, 11. novem- bra o podpisnem predrju in nje- govih pogojih.

Med vojne postave, ki jih je podpisal predsednik v letu 1918, spadajo sledeče:

8. marca zakon za obrambo ci- vilnih pravil vojakov, 19. marca zakon za varčevanje z dnevno svetlobo, 21. marca postavo za de- žavno kontrolo nad železnicami, 4. aprila razpis tretjega posojila svohode, 5. aprila ustanovitev voj- ne finančne korporacije, 16. aprila zakon za internacijo sovranih tujcem, 20. aprila postavo pro- ti sabotaži, 10. maja zakon o pr- stojbnih za zrakovlovno pošto, 16. maja postavo proti špijonomi, 20. maja Overmanov zakon za podreditve vladnih birojev, 20. maja resolucijo, po kateri so 21 let stari fantje in moške podvrpe- ni vojaški dolžnosti, 27. jun. posta- vo za vpostavljenje pohabljenih vojakov, 9. julija avtorizacijo za četrto posojilo svohode, 9. julija armadni proračun za \$12,000,000, 16. julija postavo za državno kontrolo nad telefonskimi in brzo- javnimi napravami, 31. avgusta zakon za razširjenje vojaške dol- žnosti od 18. do 45. leta.

Poleg je predsednik Wilson podpisal še druge proračunske predloge, vetiral je pa le štiri predloge.

Kongres je dovolil v letu 1918 za kritje vseh stroškov \$30,298,405, 233.07.

Rezolucija za žensko volilno pravico je bila sprejeta v zbornici z 274 proti 136 glasovi. V senatu ni rezolucija dobila potrebnege števila glasov. Zanj je bilo odda- nih 53, proti pa 31 glasovi.

VAŽNO ZA AVTOMOBILISTE.

Denver, Colo. — Jack Payment, ki je avtorizeta za gumijaste ob- roči, pravi, da maker in konfasi- lef več škoduje obročen kot pa o- stro kamenje. Vsed tega pripo- roča avtomobilistom, da vozijo po- časi po ledenem potu.

Druga napaka, ki jo napravijo avtomobilisti po njegovem mne- nju je ta, da imajo pozimi prema- lo zraka v obročih. Poleti skre- avtomobilisti, da niso obroči z zrakov preveč napolnjeni, ker ima zrakov lastnost, da se razširi. Na to dejstvo pozabijo mnogi in vo- zijo pozimi in v urzlem vremenu z obroči, ki nimajo dosti zračnega pritiska, kar seveda le škoduje ob- ročen.

Danes gorkeje vreme v Ilinoi sn; zapadni vetrovi se spremene v južne.

PREDLOGA ZA LEGALIZACIJO NEFORMALNO SKLE- NJENIH POGOVB.

PODJETNIKI TOŽIJO O PRIHA- JAJOČEM BANKROTU.

Vojni tajnik in drugi priporočajo predlogo.

Washington, D. C. — Zbornični odsek je sprejel predlogo, ki lega- lizira neformalno sklenjene po- godbe za dobavo vojnega materi- jala, in jo predloži takoj po novem letu zbornice. Odseku so pripo- račili pogodbo vojni tajnik Baker in podtajnik Crowell in Stettinius, ki so povdarjali, da je treba hitro izravnati vse pogodbe, kar postaji v nekaterih industrijah nevarnost za finančni polom.

Podtajnik Crowell je rekel, da bodo nekatere industrije bankro- tirale, če se hitro stvar ne izra- vna. Nadaljeval je, da se posledice zavlačevanja že občutijo v narra- šajoči brezposelnosti delavcev, po- leg je pa vedno več vojakov odpu- ščenih iz armade.

Dejal je, da je kapital teh pod- jetnikov pridržan in zavošan. To je vzrok, da ne morejo nadaljeva- ti z delom. Departament je prejel od več podjetnikov brzojavke, da jih ogroža bankrot, če ne pride kmalu do izravnave.

Kongresnik Campbell iz Kansa- sa je vprašal, če so sklenjena podjetnikov na finančni polom tu- di resnična, kajti govorilo in pi- salo se je dosti o vojnih profitar- jih in vojnih profitih. Mr. Crowell je odgovoril, da imajo izjave res- nice za podfago, kajti vojni de- partament ima svoje računovodje v industrijah.

Podtajnik Stettinius je poročal, da tvorijo večino podjetnikov Britje in Francoze in te pogodbe se lahko izravnajo na podlagi 12½% od cene. Pripomnil je, če bo sprejeta postava, da bo upo- rva prihranila milijone in milijone dolarjev.

Mr. Sherley, predsednik zbor- ničnega proračunskega odseka, mr. Dent, predsednik zborničnega vojaškega odseka, in kongresnik Kohn iz Californije so priporočili odseku, da hitro podvzame akcijo. Mr. Sherley je še pristavil, da naj kongres hitro izravna stvar, če je stvar sporna. Dejal je, če se ne sprejme postava, se bodo tož- rili po sodiških radi vojnih nar- čil leta in leta. Pripomnil je, da se postavi razsodišče, ki ima od- ločilno in končno besedo.

MESARJI OGROŽAJO TRGOV- CE Z JESTVINAMI NA DE- BELO.

Washington, D. C. — William B. Colver, predsednik obrtne kom- isije, je pred zborničnim odse- kom za tujezemsko in domačo tr- govino, rekel, da je 750 trgovskih tvrdki, ki tržijo z jestvinami, ned- rektno zvezanih z petimi mesar- skimi tvrdkami.

Mr. Colver je dejal, da je pre- iskava dogajala, da je 665 takih tvrdki pod kontrolo enega ali več izmed petih mesarjev, ali pa so ce- lo njih podružnice.

Iz vprašanih pol, ki so bile raz- poslane trgovcem z jestvinami, je razvideti, da hočejo mesarji spr- aviti pošasi, stopnjevaje in sigurno trgovino z jestvinami pod svojo oblast. Mesarji so v nekaterih me- stih spravili pod svojo oblast že da 50 odstotkov trgovine z jest- vinami.

Mr. Colver je dejal, da je čas, da se početju mesarjev napravi konec.

KAJ BO BODOČI VZROK ZA ZAKONSKO LOČITEV?

Akron, O. — Thomas Costigana, podkomisarja na navadnem sodi- šču okraja Summit, so vprašali, kakšne vzroke bodo navajali za zakonsko ločitev, kadar postane država Ohio suha, ker se ne bodo mogli več sklicati na pisanjeveje iz navade. Costigana je odgovoril, da se ne bo prav nič šudil, če bodo navajali za vzrok vživanje paten- tiranih medicina iz navade.

VERE.

Danes gorkeje vreme v Ilinoi sn; zapadni vetrovi se spremene v južne. Solnčni vzhod ob 7.18 a. m.; solnčni zahod ob 4.31 p. m.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oštepanju n. pr. (Januar 31-19) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

VARSTVO OTROK.

Odkar je najvišje zvezno sodišče proglasilo Kenyonov zakon za varstvo otrok protustavnim, se je agitacija za varstvo otrok podvojila. Proglasitev zakona neustavnim je učinkovala agitatorično, da je treba izdelati postavo, ki je najvišje sodišče ne bo moglo proglasiti, da ne soglašajo z ustavo Združenih držav. Ta akcija najvišjega sodišča je podžgala senatni finančni odsek, da je dodal davčni predlogi dodatek, po katerem bodo izdelki, izdelani od otrok, obdavčeni z desetimi odstotki. Proti temu dodatnemu predlogu je glasovalo dvanajst senatorjev, izmed katerih jih enajst zastopa južne države.

Marsikomu se zdi čudno, zakaj senatorji iz južnih držav nasprotujejo varstvu otrok in jih smatra za največje nazadnjake v Združenih državah, medtem ko prišteva vse senatorje med napredne elemente, ki so za varstvo otrok. Taka sodba je krivična. Vzroki za ta pojav so v gospodarskih razmerah, v nerazviti industriji na jugu. Kjer ni industrija razvita, tam najdemo tudi največje nasprotnike varstva otrok. Nasprotstvo proti varstvu otrok, kot ga vidimo danes v južnih državah, smo lahko opazovali v vseh deželah, v katerih je bila industrija šele v razvoju. Podjetniki v takih deželah sodijo, da lahko vodijo uspešen konkurenčen boj proti podjetnikom v industrijalnih državah z izkoriščanjem otrok. Otroško delo je poceni in ker je tako delo poceni, se jim zdi najuspešnejše konkurenčno sredstvo. To je vzrok, da se drže tega sredstva kot klop kože in nočejo za nobeno ceno popustiti od njega.

Podjetnik v industrijalno razvitih državah ni nič bolj mehkega ali trdega srca napram delavskim otrokom kot podjetnik v industrijalno zaostalih državah. Njemu so delavski otroci ravnotako tuji kot njegovemu tovaršu na jugu. Ali nekaj ima o otroškem delu, kar nima njegov tovariš v deželi, ki je zaostala v industriji. On ima skušnje za sabo.

Prepričal se je, da je v industriji mnogo takega dela, ki ga res lahko opravljajo otroci. Najel je otroke, da so delali zanj, kakor jih najema zdaj njegov tovariš na jugu. Otroci so odrastli, toda ostali so otroci, pravzaprav mladi starčki. Če so čakali dvajseto leto in njih šibka telesa niso podlegla enakomernemu in duhamornemu delu v tovarniškem zatozlem zraku, so bili podobni starčkom. Njih teio je bilo sključeno po enakomernih gibljeh pri stroju. Razvilo se je tako, kot je zahteval stroj. Njih oči so bile vrte, obrazi bleđi, bili so kost in koža in na njih ni bilo opaziti krepkih mišic. Če bi otroci lahko izvršili vse delo v industriji, ali pa starčkom podobni mladeniči, v katerih oči ni življenskega ognja, potem bi mogoče ne prišli podjetniki v industrijalno razvitih deželah do spoznanja, da je za industrijo škodljivo, če odhajajo otroci pod šestnajstim letom v tovarno, da so tam priklenjeni k enakomerno gibajočemu stroju. Ali industrija potrebuje tudi krepke moze, brez krepkih mož sploh ne more obstati industrija in potrebuje jih tudi več kot otrok. Če bi otroci delavskih staršev drug za drugim odhajali v tovarno, mora končno vzrasti popolnoma degeneriran rod, ki ni sposoben opravljati težkega dela v industriji. Tako bi se ceneno otroško delo spremenilo sčasoma v prokletstvo za podjetnike, mesto dobička bi jim prineslo izgubo, kajti današnja tehnika še ni tako razvita in tudi še tako kmalu ne bo, da bi vsako delo lahko opravljal stroj pod nadzorstvom otroka.

Če se podjetniki v industrijalnih državah potegujejo za odpravo otroškega dela, ne store tega, ker so mehkega in usmiljenega srca do otrok, ampak ker jih uče skušnje, da otroško delo v splošnem škodi industriji, torej tudi njihovim interesom.

V političnih krogih pravijo o obdavčenju izdelkov, ki so jih izdelali otroci, da je tako obdavčenje ustavno, ker je umetno napravljeno maslo tudi obdavčeno na ta način. Politiki izjavljajo, če ima zvezna vlada pravico izdajati omejitve v ljudskem interesu za ene vrste blago, ga ima tudi za druge izdelke.

V senatu je glasovalo 50 senatorjev za dodatek in proti le dvanajst. Glasovanje dokazuje, da so le tisti senatorji glasovali proti dodatku, ki prihajajo iz držav, v katerih še niso prišli do spoznanja, da je izkoriščanje otrok škodljivo industriji, državi in človeški družbi vobče. Ve-

čina je prišla torej iz industrijalnih držav. In tako najdemo vzroke tam, ki učinkujejo v prilog razvoju človeške družbe, kjer jih mnogo ljudi ne vidi.

Tak je zakon evolucije. Pospešovati jo moraš, če ne, pa pogineš. Nazaj ne moreš, obstati na enem mestu tudi ne, torej moraš naprej.

Dopisi.

Superior, Colo. — Delavske razmere so precej povoljne in dela se vsak dan.

Influenca je tudi tu razsajala, toda žrtve ni zahtevala, kar je menda zaslug zdravniške vstrajnosti. Ljudje so razglasili, da je žganje zelo dobro zdravilo proti tej bolezni, vendar nekateri zdravnik je to potrdil, seveda če se ga spiže le toliko, kolikor je potrebno. Ampak žganje je v tej državi že redkost in se ga silno težko dobi. Sedaj so še iz sosedne države ustavili vsako importiranje žganja in piva v Colorado. Kdor bo sedaj hotel biti v tej državi pijan, se bo moral napiti kakega alkoholičnega strupa. Pametni ljudje nikakor ne razumejo prohibicionistične politike. Prepovedovati ljudem, kaj smejo in kaj ne smejo piti ne pomeni niti od daleč osebne svobode. Po mojem mnenju ne bodo brez dobrih alkoholnih pijač tisti, ki so vodili propagando za prohibicijo in odvzeli delaven pravico spiti par vrčkov piva, kadar si ga zaželi.

Pri zadnjem splošnem glasovanju za prohibicijo so bile glasovnice zelo zvitno urejene. Da so mešali pojme ljudem, ki zelo slabo čitajo angleščino, sploh ljudem, ki ne polagajo na volitve nobene posebne važnosti, je bila glasovnica spisana tako, da so tisti, ki so podčrtali "yes" glasovali za suho in tisti, ki so podčrtali "no", za mokro. Mnogi volilec so podčrtali "yes", ker so mislili, da glasujejo na ta način "za mokro". (Če so se motili pristaši "mokrote" s takimi glasovnicami in glasovali ravno narobe kot so mislili, kako da se niso motili tudi tisti, ki so glasovali za popolno prohibicijo? Po vašem zatrdilu so bili samo pristaši "mokrote" tako nerazumni volilec, da niso razumeli glasovnice. To je zanje zelo slabo spričevalo in dokazuje, da so se zanimali za pijačo bolj, kakor pa za glasovanje. Nasprotniki prohibicije so pojasnili volilec glasovnice in jih pripravili, kako naj glasujejo, če hočejo oddati svoj glas proti prohibiciji. Če volilec tega niso storili kljub temu, da so nasprotniki prohibicije, so dokazali s tem svoje nezanimanje za volitve in nad rezultatom se nimajo pravice jeziti. Ured.)

Države, v katerih je vpeljana prohibicija, niso bile še nikdar po volji delavstvu in kdorle more, se preseli v "mokre" države.

Še nekaj imam na sreu in ne morem drugače, kot da izrazim svoje misli. Tisti, ki so pričeli prvi propagirati žensko volilno pravico in jo tudi uvedli, bi morali priti najmanj tisoč let pozneje na svet, če boljše pa, ako ne bi nikoli prišli. Ne mislim metati naših Slovencev en koš z Američankami, ki so največja opora prohibicionistični propagandi. Za trdo delo tako niso, toda pri volitvah so odločilna moč, kajti mnoge imajo svoje soproge pod komando, pa morajo glasovati tako, kot jim žene ukažejo. To me je spravilo v tabor nasprotnikov ženske volilne pravice.

Kljub prohibicionističnim bolečinam zasledujem tudi spore med Jugoslovani in Italijo. Kot vsi drugi Slovenci, tudi jaz ne vidim nobene rešitve za naš narod, ako pride velik del njegovega članstva pod italijansko monarhijo. Ker smo bili prepričani, da je treba imperialistični nemški kajzerizem zatreti in da je treba enkrat za vselej umičiti gnilo avstrijsko avtokracijo, moramo tudi delovati za zatrtje vseh drugih imperialističnih sil, pa naj se magari skrivajo za propagando "italijanske iredente". Kakor v nobenem monarhu, tudi v italijanskemu ni zapovedna memokracija. Kadar dobi ljudstvo vaje družbe v roke, tedaj šele prestane imperialistična politika, ki stremi samo po osvajanjih. Kakšni bodo zaključki mirovne konference glede bodočega miru in kakršne meje bodo določili raznim državam, bomo morda imeli priložnost kmalo izvedeti. Vsekakor pa je jasno že sedaj, da bo moralo delavstvo vajejati že velike bitke, predno zmaga načelo prave demokracije. Predno pa bo delavstvo uspešno, mora spoznati moč solidarnosti. Ako hočemo kdaj priti

do takega spoznanja, je treba z vsemi silami širiti izobrazbo in razredno zavest med proletarijatom. Vse dotlej, dokler bo delavstvo duševno zaostalo, dokler bo samo nudilo najboljšo orodje proti izboljšanju svojega stanja, toliko časa bo v veljavi sedanji družabni sistem brezmejne konkurence in pohlepa po profitu, vse na račun delavca. Na žalost moramo priznati, da je še silno veliko delavstvo, posebno v Ameriki, ki se brani sodelovati v vsaki delavski politiki. Vse kar store ti delavci na političnem polju je, da oddajo svoje glasove kandidatom, katere so jim postavili interesi, ki so navadno v navskrižju z interesi proletarijata.

V štrajku premogarjev v južni Coloradi se je porabilo tisoče dolarjev v pomoč štrajkarjev, toda vse te žrtve so bile silno slaba investicija, kajti premogarji v drugih krajih Unije so ostali na delu in proizvajali dovolj premoga za industrijo, coloradski premogarji pa tudi ne morejo štrajkati desetletja, da bi na ta način izsilili priznanje svojih pogojev od družbe. Vse take stvari nam jasno dokazujejo, da je treba iz dosedanje delavske organizacije ustvariti črednejše in solidarnije podlage, če noče delavstvo ostati v ožadju, dasiravno bi moralo vsled važnosti, ki jo ima produktivno delo, stati v ospredju in biti odločilni faktor v družbi.

Morda bodo delavci v svojih bodočih bojih imeli nekoliko lažje stališče, posebno v Ameriki, ker zadnja štiri leta ni prišlo toliko imigrantov iz evropskih držav, ki so bili vedno najboljše orožje v rokah družb. Pomena strokovnih organizacij niso poznali. Razredna zavest jim je bilo nekaj nepojmljivega, v Ameriko pa so prišli zato, da delajo in delajo ter si priložijo nekaj tisočakov, pa hajd nazaj odkoder so prišli. Večina emigrantov je bila takih nazorov, zato je bilo organizacijsko delo težko in delavske bitke večinoma izgubljene. Govoril sem ob neki priliki s par delavci in jih vprašal, zakaj so delali za časa stavke. Dobil sem odgovor, da takrat še niso vedeli, kaj pravzaprav pomeni in kaj hoče organizacija U. M. W. of A. Danes bi ti ljudje ne igrali več vloge stavkokazov, kajti priborili so si nekoliko izkušenj in znanja. Toda predno bomo res v stanu kaj doseči, bo treba še veliko truda, naše časopise bo treba razširiti, delavstvo bo treba navajati k razmišljanju. J. K.

Oglesby, Ill. — Po toplem in mokrem vremenu je kar naenkrat sledila prava zima. Vreme je bilo zadnje čase zelo nestalno, kakor zdravje ljudi. Mislili smo že dajepidemija zatrtja, ali da ne bo zahtevala smrtnih slučajev, pa upanje nas je varalo. Oblasti so si eer ponovno prepovedale seje, shode, zapre javne prostore in upejale druge naredbe, toda bolezen se je vseeno precej utrdila. Dne 22. decembra je umrl rojak George Pohar, star 26 let, doma iz Radeč pri Zidanem mostu na Kranjskem. Bolan je bil le kakih osem dni. Tu zapuščala brata in bratrance, v domovini pa starše, dva brata, če sta še pri življenju, in dve sestri. Bil je član in obnem tajnik društva Lilija, šte. 95, SNPJ. Na društvenem štev. tudi na delavskem polju je bil navdušen delavec in v njem je ta naselbina izgubila zelo dobro moč. Pred tedni se je podal z rojakom Hubert Dularjem okoli tukajšnjih Slovencev in pobiral podpise na peticijo predsedniku Wilsonu ter prostovoljne prispevke v prid SRZ. V boju za osvoboditev je bil dober delavec in navdušen pristaš osvoboditve Jugoslavije. Po končanem miru je nameraval obiskati domovino, toda smrt mu je prekrizala načrte. Pogreb se je vršil dne 26. decembra iz Oglesbyja na pokopališče Sv. Vincenca v La Sallu. Pogreba se je udeležilo društvo Lilija, šte. 95, SNPJ, mladi Slovenci, šte. 45, SDPZ, in dr. Sv. Roka, NHZ., ki so ga spremila korporativno z zastavami.

Tebi dragi brat, pa kličem: Spazaj mieno v ameriški zemlji! Rojaka Ignacij Ulli in Mihael Sotovešek, ki sta zbolela za influenco, sta že ozdravela, brata Jan in Anton Hotko je pa na poti k

okrevanju. Jan Petan se zdravi v bolnišnici.

Delavske razmere so se nekoliko poslabšale. V rovilh se dela le od tri do štiri dni v tednu. Cementarne pa obratujejo le s oboljivo močjo, pa še te so nam dele zadnjih nekaj neprostovoljnih počitnic.

Alojzij Višnikar.

Ludlow, Colo. — Meseca decembra je nam influenza vzel dva rojaka. Prva žrtev je bil Jakob Valenčič, star 47 let, doma iz vasi Klana v Istri, kjer zapuščala soprogo in otroke. Drugi je bil John Sleve, star 27 let, samec, doma iz vasi Praprotna pri Sv. Primožu na Gorenjskem. Tu zapuščala sestro in brata, v domovini pa starše, brate in sestre. Oba sta bila člana društva Pivka, št. 201 S. N. P. J.

Sedaj, ko pišem ta dopis, ni influenza v južni Coloradi še nič pojenjala in v nekaterih mestecih se zdravstvena situacija obraca na slabše. V zadnjih dveh mesecih je v tem okrožju umrlo že veliko ljudi, tudi več Slovencev, katerih imena in druge podrobnosti mi pa niso znane. Pri našem društvu imamo deset bolnih članov in članice in ker je pri drugih društvih zdravstvena situacija podobna naši, bo treba članstvu prispevati precej izrednega asementa, da se pokrijejo desetstotični dolarjev izrednih izdatkov na posmrtninah in bolniških podporah. To bo za članstvo edini izhod iz te krize.

Poročati vam hočem tudi o uspehu, ki sem ga dosegel z nabiranjem podpisov na peticijo predsedniku Wilsonu, ki jo je izdelala eksekutiva SRZ. V tej peticiji se je apeliralo na predsednika Wilsona, naj na mirovni konferenci šteti interese Jugoslovancev in vzdrži svoje načelo za samoodločevanje narodov. Sicer pa je vsebina in namen peticije veliki večini Slovencev znan, ni pa temu tako med tukajšnjimi Slovenci. Takoj, ko sem prejel peticijo od tajnika SRZ., sem se podal na delo, da tako tudi jaz nekoliko pomagam k dobri stvari za osvoboditev slovenskega naroda. Toda doživel sem razočaranje in spoznanje, da je zaslepljenost tukajšnjega ljudstva tako velika, da je med njim nemogoče doseči znatnejše uspehe. Tudi večaki in profesorji ne bi mogli iztrgati ignorance iz duš tukajšnjih stanovnikov, ker je veliko bolj ukoreninjena, kakor pa influenza. Influenca se vsaj ozdravi v nekaj dneh ali tednih, ignoranca pa se ozdravi pri nekaterih komaj v nekaj letih, pri mnogih pa je to neozdravljiva bolezen. Nekemu rojaku sem vso stvar natančno pojasnil in ga nato vprašal, če se hoče podpisati na peticijo. "Kaj podpisati se za Srbijo! Nikdar! Rajše vidim, da spadamo pod Italijo, kakor pa pod Srbijo." — Kot argument za tak odgovor mi je navedel, da so Srbi "ravbarški" ljudje. Vidite, pri tem človeku je ignoranca neozdravljiva bolezen. Za čitanje nima smisla, pojem argumentiranja je za njegove možgane nezapodajljiva reč. Nisem ga vpraševal, kdaj so ga oropali, da ima tako mržnjo do njih. Nekdo drugi se mi je odrezal, da je Avstrijec in da ostane Avstrijec, kajti on je prepričan, da Avstrija ne bo nikdar propadla. Na žalost moram priznati, da v tem kraju taki ljudje niso v manjšini; ampak tvorijo večino. Prijatelj čitatelj, ti veš, kake občutke ima človek, kadar obuje s takimi ljudmi. Jaz ne morem pa ne morem zapopasti, kake dobrote so uživali ti "Avstrijci" v bivši črnožolti monarhiji. Saj človek razume ljubezen do takih stvari, katere je lahko v resnici vzljubil, ampak ljubezen do države, ki je poleg ruskega carstva slovela vsled svoje gnilobe po vsem civiliziranem svetu, mi je nerazumljiva. Izdobe ameriške civilne vojne pripovedujejo, da so nekateri črni na vsak način hoteli ostati sužnji in so se tudi borili za ohranitev suženjstva proti svojim osvoboditeljem. Taki sužnji, zaljubljeni v hlapčevstvo, so tudi naši avstrijantje, za katere je edino zdravilo za izpreobrnitev k pameti — smrt. Kadar umrje avstrijant, umrje tudi ignoranca in hlapčevski duh, ki je naseljen v njem. Sadovi jezičske, klerikalne vzgoje so se pokazali ravno pri naših avstrijantih v najžalostnejši luči. To mora podžigati naše napredne elemente k vstrajnejšemu delu v boju za kulturo in zatrtje

istema, ki vzgaja iz ljudi duševno sužnje. Kadar je pa človek duševni suženj, postane tudi fizično suženj, orodje izsesevalec. S mnogo stvari bi lahko navedel, ki bi dokazale duševno zaostalost nekaterih Slovencev, brančih se biti Slovenci, toda to naj zadržite.

Marsikdo je že opazil, kako živahna je italijanska propaganda v ameriškem časopisju, in nekateri so vpraševali: "Ja, kaj pa delajo Jugoslovani? Mar med njimi ni ljudi, ki bi znali pisati propagatorične članke v velike ameriške liste?" Nekoliko luči van lahko da sledeča dogodbia, ki imajo za nas to napako, da je rešena. Predsednik našega društva je postal uredništvo dnevnika "The Denver Post" članek "The Italo-Jugoslav Issue", katerega je pisal Ivan Molek. Ta članek je bil v angleškem originalu prvo občen v Prosveti in pozneje "Slovenian Review", katerega gori omenjeni izrezal, ga poslalo uredništvu imenovanega lista pripombo, da ako za priobčite kaj računajo, naj povedo čemu. Kaj mislete, kak odgovor je dobil priletel? Uprava dnevnika "The Denver Post" je odgovorila, da za priobčitev dotičnega članka zahteva \$56 (šestdesetpet set dolarjev). Kajne, to je dovolj velik dokaz, zakaj imajo Italijani toliko gradiva nagromadenega v ameriškem časopisju, v katerem propagirajo italijanske amekške namene in napadajo Jugoslovane. Denar je tisto sredstvo, danar, ki odpira vrata v uredništvo metropolitanskega časopisja. Sva te seveda nisem zmogel in stvar ni bila priobčena, medtem, ko je list prinesel cele serije člankov italijanske propagande.

Kakor vsi ljudje, tako tudi mi nestrpno pričakujemo zaključek mirovne konference, ki bo odločila o bodoči usodi narodov. Toda za naše pravice moramo ostati boju, kajti od naše lastne energije in aktivnosti odvisi bodoča Jugoslovancov. V boju za pravico in poštene zahteve našega ljudstva nas ne sme usaviti nobena sila, nas ne smejo ostrašiti nobeni zaključki. Z zaključki mirovne konference še ne pride konjsveta, še manj pa konec boja. Izobrazujmo se, organizirajmo, učimo se vstrajnosti in naša stvar ne bo nikoli izgubljena.

John Kozel.

Joliet, Ill. — V 302. št. "G. N." sem čitala dopis nekega tukajnjega pečlarja, v katerem pravi da so tukajšnje delavske razmere dovoljne, pa tudi plača ni preslab; nikakor se pa ne strinja z veliko dragino, ki vlada vsespod. Pritožuje se čez visoke cene za hrano in stanovanje (board) pravi, da je samec sedaj skoraj nemogoče izhajati. S tega razloga so ustanovili bečarski klub, ki izboljšajo svoj položaj, oziroma znižajo stroške. Za božjo voljo ako samec ne morejo izhajati, kako naj izhajajo družine? Gospodnje, ki imajo fante na hrani in stanovanju ne delajo tako stisnanih dobičkov, da bi se število vlog na bančnih knjižicah videlo večale. Nisi pošteno niso plačali za svoje delo. Koliko je dela v gospodinjstvu, če ima na stanovanju in hrani fante, vedo vse tiste, ki jakinje, ki so s tem delom že priložile. Hrana je na slovenski hranilnišči navadno veliko boljša, kakor pa jo dobite v restoracijah, in kar je glavno, cenejša. Poleg tega imajo tudi stanovanja, in perilo jim ni treba pošiljati v pralnice. Vse to bi morali fante pomisliti, predno križigajo slovenska hranilnišča. Sicer pa je zanje ena pomoč, katere tako težko dosegljiva. Če samec ne morejo izhajati v današnji dragini, kakor trdi dopisnik, prej omenjenemu listu, zakaj ne poroče, če bodo "prišli ven" v manjšini stroški, ako bodo ženjeni. Tu je precej slovenski deklet, katerih cilj menda ni ostati v samskem stanu vse življenje. Predpust je tudi tukaj, torej magazinte si. Morda vas čaka še ena in če boste dobili v vaših letih dobre gospodinje, boste lahko sami poskusili držati board.

Rosie Križman.

Garrettsville, O. — Delavske razmere niso ne vredne pohvale. Plačo so z ozirom na današnje dragine zelo nizke.

Influenca je zahtevala za žrtve rojaka John Anželna, doma iz Kota pri Ljubljani. Tu zapuščala več sorodnikov in eno sestro v Trelnu.

Razno iz inozemstva.

VOJNA PROTI BOLJSEVIKOM.

Kodanj, 3. jan. — Iz Berlina poročajo, da je poveljnik angleške...
Kodanj, 3. jan. — Iz Berlina poročajo, da je poveljnik angleške...
Kodanj, 3. jan. — Iz Berlina poročajo, da je poveljnik angleške...

Pariz, 3. jan. — Tukaj javljajo, da se bodo zavezniški vojaki...
Pariz, 3. jan. — Tukaj javljajo, da se bodo zavezniški vojaki...
Pariz, 3. jan. — Tukaj javljajo, da se bodo zavezniški vojaki...

Poročilo, da so se zavezniški odločili za militarni intervencijo...
Poročilo, da so se zavezniški odločili za militarni intervencijo...
Poročilo, da so se zavezniški odločili za militarni intervencijo...

Iz Pekinga je prišla večerjavka, da so sibirski četniki...
Iz Pekinga je prišla večerjavka, da so sibirski četniki...
Iz Pekinga je prišla večerjavka, da so sibirski četniki...

FRANCOZI SO ZAMENJALI ITALIJANE V DALMACIJI.

Pariz, 3. jan. — Bataljon francoskih vojakov je okupiral Kotar...
Pariz, 3. jan. — Bataljon francoskih vojakov je okupiral Kotar...
Pariz, 3. jan. — Bataljon francoskih vojakov je okupiral Kotar...

London, 3. jan. — V tujakih političnih krogih javljajo, da je...
London, 3. jan. — V tujakih političnih krogih javljajo, da je...
London, 3. jan. — V tujakih političnih krogih javljajo, da je...

Ravno tako nerazumljivo je, zakaj ni nobenih vestí iz Bolgarske.

Rim, 3. jan. — V tujakih Augusteumu se je vršila zadnja nedelja velika demonstracija...
Rim, 3. jan. — V tujakih Augusteumu se je vršila zadnja nedelja velika demonstracija...
Rim, 3. jan. — V tujakih Augusteumu se je vršila zadnja nedelja velika demonstracija...

Ententa namerava razkosati Nemčijo in Ogrsko.

Ženeva, 3. jan. — Z Dunaja poročajo, da je prof. Masarik, predsednik...
Ženeva, 3. jan. — Z Dunaja poročajo, da je prof. Masarik, predsednik...
Ženeva, 3. jan. — Z Dunaja poročajo, da je prof. Masarik, predsednik...

Dalje se ima po tem sporazumu ustanoviti podonavska konfederacija...
Dalje se ima po tem sporazumu ustanoviti podonavska konfederacija...
Dalje se ima po tem sporazumu ustanoviti podonavska konfederacija...

London, 3. jan. — Iz Švice poročajo, da so čehoslovaške četne okupirale...
London, 3. jan. — Iz Švice poročajo, da so čehoslovaške četne okupirale...
London, 3. jan. — Iz Švice poročajo, da so čehoslovaške četne okupirale...

Depeša iz Curiha pariškemu "Tempsu" se glasi, da je 2000 francoskih vojakov okupiralo...
Depeša iz Curiha pariškemu "Tempsu" se glasi, da je 2000 francoskih vojakov okupiralo...
Depeša iz Curiha pariškemu "Tempsu" se glasi, da je 2000 francoskih vojakov okupiralo...

Na Sedmograškem se vrše krvavi spopadi med Madžari in Rumuni.

Spartakovec uvergi Liebknechtov predlog za udeležbo pri volitvah...
Berlin, 3. jan. — Karl Liebknecht je predlagal v torek na kongresu...
Berlin, 3. jan. — Karl Liebknecht je predlagal v torek na kongresu...

dajno skupščino z namenom, da dobi vpliv na skupščino. Roza...
dajno skupščino z namenom, da dobi vpliv na skupščino. Roza...
dajno skupščino z namenom, da dobi vpliv na skupščino...

Kongres belgijskih socialistov. Brusel, Belgija, 3. jan. Belgijska...
Kongres belgijskih socialistov. Brusel, Belgija, 3. jan. Belgijska...
Kongres belgijskih socialistov. Brusel, Belgija, 3. jan. Belgijska...

Avtonomija v Jugoslaviji. Ustava kakor države, še bolj pa njena...
Avtonomija v Jugoslaviji. Ustava kakor države, še bolj pa njena...
Avtonomija v Jugoslaviji. Ustava kakor države, še bolj pa njena...

Kongres se je tudi bavil z revizijo belgijske ustave, ki je vse kaj...
Kongres se je tudi bavil z revizijo belgijske ustave, ki je vse kaj...
Kongres se je tudi bavil z revizijo belgijske ustave, ki je vse kaj...

Mednarodna socialistična konferenca v Lausannu, Švica, ki se je imela...
Mednarodna socialistična konferenca v Lausannu, Švica, ki se je imela...
Mednarodna socialistična konferenca v Lausannu, Švica, ki se je imela...

Kitajski poslanik v Belgiji je dejal, da je Kitajska ravno kar...
Kitajski poslanik v Belgiji je dejal, da je Kitajska ravno kar...
Kitajski poslanik v Belgiji je dejal, da je Kitajska ravno kar...

Veliki nemški top, ki je metal granate iz Flandrije na francosko...
Veliki nemški top, ki je metal granate iz Flandrije na francosko...
Veliki nemški top, ki je metal granate iz Flandrije na francosko...

Volitve poslancev za belgijski parlament se vrše meseca junija...
Volitve poslancev za belgijski parlament se vrše meseca junija...
Volitve poslancev za belgijski parlament se vrše meseca junija...

Kurt Eisner, predsednik socialističnega kabineta na Bavarskem...
Kurt Eisner, predsednik socialističnega kabineta na Bavarskem...
Kurt Eisner, predsednik socialističnega kabineta na Bavarskem...

Irski sinfeinoveci so organizirali velike demonstracije...
Irski sinfeinoveci so organizirali velike demonstracije...
Irski sinfeinoveci so organizirali velike demonstracije...

"Če pa odpravijo deželno avtonomno oblastvo, kakto boš varoval...
"Če pa odpravijo deželno avtonomno oblastvo, kakto boš varoval...
"Če pa odpravijo deželno avtonomno oblastvo, kakto boš varoval..."

V ZAELJENI DEŽELI.

(Kodeks.) JUG. CAR. URAD. WASHINGTON, D. C. Drugo in poglavito načelo...
(Jug. car. urad. Washington, D. C.) Drugo in poglavito načelo...
(Jug. car. urad. Washington, D. C.) Drugo in poglavito načelo...

va nesrečna roka. Pobeljen grob je to baže lažljiva samouprava...
va nesrečna roka. Pobeljen grob je to baže lažljiva samouprava...
va nesrečna roka. Pobeljen grob je to baže lažljiva samouprava...

A kako si predstavljam to avtonomijo?

Stoječ na tem stališču pridem do zaključka, da bi kazalo, jugoslovansko...
Stoječ na tem stališču pridem do zaključka, da bi kazalo, jugoslovansko...
Stoječ na tem stališču pridem do zaključka, da bi kazalo, jugoslovansko...

Oglejmo si sedaj ono zahodno skupino, katero po pretečni večini...
Oglejmo si sedaj ono zahodno skupino, katero po pretečni večini...
Oglejmo si sedaj ono zahodno skupino, katero po pretečni večini...

Da pri ureditvi tega ozemlja odločno odklanjam takozvano dvojno...
Da pri ureditvi tega ozemlja odločno odklanjam takozvano dvojno...
Da pri ureditvi tega ozemlja odločno odklanjam takozvano dvojno...

Važno je tudi vprašanje deželnih financ. Kaj posebno hudo...
Važno je tudi vprašanje deželnih financ. Kaj posebno hudo...
Važno je tudi vprašanje deželnih financ. Kaj posebno hudo...

Deželni zbor naj bi izvoljen na podlagi splošne, enake, tajne...
Deželni zbor naj bi izvoljen na podlagi splošne, enake, tajne...
Deželni zbor naj bi izvoljen na podlagi splošne, enake, tajne...

Deželni zbor naj bi izvoljen na podlagi splošne, enake, tajne...
Deželni zbor naj bi izvoljen na podlagi splošne, enake, tajne...
Deželni zbor naj bi izvoljen na podlagi splošne, enake, tajne...

Ameriške vesti.

GLEDE MUNICIJSKIH TOVARN SE NI ODLOKA.

Washington, D. C. — Vojni tajnik Baker je izjavil, da se ni odločeno...
Washington, D. C. — Vojni tajnik Baker je izjavil, da se ni odločeno...
Washington, D. C. — Vojni tajnik Baker je izjavil, da se ni odločeno...

Drugi pa, toda omejeno na čisto deželne zadeve ter na izvršitev...
Drugi pa, toda omejeno na čisto deželne zadeve ter na izvršitev...
Drugi pa, toda omejeno na čisto deželne zadeve ter na izvršitev...

Deželni glavar z deželnimi svetniki skupaj reprezentuje deželno...
Deželni glavar z deželnimi svetniki skupaj reprezentuje deželno...
Deželni glavar z deželnimi svetniki skupaj reprezentuje deželno...

Poleg tega pri prenovljeni, zlasti političnih uradnikih, vlada neka...
Poleg tega pri prenovljeni, zlasti političnih uradnikih, vlada neka...
Poleg tega pri prenovljeni, zlasti političnih uradnikih, vlada neka...

REŠILNO DELO LADJE OTEŽKOČENO.

New York, N. Y. — Reševanje vojakov z nasedenega parnika "Northern Pacific"...
New York, N. Y. — Reševanje vojakov z nasedenega parnika "Northern Pacific"...
New York, N. Y. — Reševanje vojakov z nasedenega parnika "Northern Pacific"...

Ladja ni v nevarnosti, ker leži na pesku in v mornariških krogih...
Ladja ni v nevarnosti, ker leži na pesku in v mornariških krogih...
Ladja ni v nevarnosti, ker leži na pesku in v mornariških krogih...

POŽAR V SVETILNIKU.

New York, N. Y. — V svetilniku na Long Island Soundu se je...
New York, N. Y. — V svetilniku na Long Island Soundu se je...
New York, N. Y. — V svetilniku na Long Island Soundu se je...

Ladje z gasilnimi aparati niso mogle blizo, ker je voda zelo...
Ladje z gasilnimi aparati niso mogle blizo, ker je voda zelo...
Ladje z gasilnimi aparati niso mogle blizo, ker je voda zelo...

ALBANCI VRŽENI IZ DVO-RANE.

Boston, Mass. — Narodno vprašanje in meje bodočih držav...
Boston, Mass. — Narodno vprašanje in meje bodočih držav...
Boston, Mass. — Narodno vprašanje in meje bodočih držav...

ALBANIJSKI TOVARNIŠKI ZBOR.

Indianapolis, Ind. — Župan Jervett je vetiral davčno odredbo...
Indianapolis, Ind. — Župan Jervett je vetiral davčno odredbo...
Indianapolis, Ind. — Župan Jervett je vetiral davčno odredbo...

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. Inskop. 17. junija 1907 v drž. Illinois. GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922. Izvrševalni odbor. UPRAVNI ODSEK. PREDSEDNIK: Vincenc Canjkar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. PODPREDSEDNIK: Anton Hraat, Box 140, Canonsburg, Pa. TAJNIK: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. TAJNIK BOLNIŠKEGA ODDDELKA: Paul Berger, 2838 So. Karlov Ave., Chicago, Ill. BLAGAJNIK: Anton J. Terbovec, Box 1, Cicero, Ill. UPRAVITELJ GLASILA: Filip Godina, 2614 So. Karlov Ave., Chicago, Ill. POGOTNI ODSEK. JOŽ AMBROŽIĆ, predsednik, Box 351, Canonsburg, Pa. JOHN UNDERWOOD, 406 Hay St., Springfield, Ill. MARTIN ŽELANŠNIK, Box 276, Berbereton, Ohio. JOŠ RADIŠIČ, Box 432, Smithton, Pa. FRANK ŠEMRAK, 2800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio. BOLNIŠKI ODSEK. OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2636 S. Karlov Ave., Chicago. VZHOĐNO OKROŽJE: Rudolf Pleteršek, Box 436, Bridgeville, Pa. ANTON RADIŠIČ, Box 73, Wick Haven, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad. LEO KUKAR, Box 246, Gilbert, Minn., za severozapad. Nadzorni odbor. Matt Petrovič, predsednik, 14815 Hale Ave., Collinwood, Ohio. JOŠ AMBROŽIĆ, 418 Pierce St., Eveseth, Minn. JOŠ KALAN, 6101 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Tiskovni odbor. Vincenc Canjkar, JOŠ AMBROŽIĆ in Matt Petrovič. Vrhovni zdravnik: (še ni izvoljen). ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": JOŠ ZAVERTNIK. POZOR! — Vse denarne pošiljave in stvari, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote sploh, naj se pošiljajo na naslov: John Verderbar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj. Vsi prisilni na gl. poretčni odsek se naj pošiljajo na naslov: JOŠ AMBROŽIĆ, Box 351, Canonsburg, Pa. Vse pritožbe proti uredništvu glasila se naj pošiljajo predsedniku tiskovnega odbora Vincenc Canjkarju. Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročila in sploh vse, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

stopali 52 mest. Sprejeli so rezolucijo, da se v Albanijo vključi...
stopali 52 mest. Sprejeli so rezolucijo, da se v Albanijo vključi...
stopali 52 mest. Sprejeli so rezolucijo, da se v Albanijo vključi...

DELAŠKE MEZDE SE NISO POVIŠALE V PRIMERI Z DRAGINJO.

Chicago, Ill. — Mrs. Ethel Kelly iz Kansas Cityja je izpovedala...
Chicago, Ill. — Mrs. Ethel Kelly iz Kansas Cityja je izpovedala...
Chicago, Ill. — Mrs. Ethel Kelly iz Kansas Cityja je izpovedala...

Detroit, Mich. — Ford Motor kompanija je naznanila, da izplača...
Detroit, Mich. — Ford Motor kompanija je naznanila, da izplača...
Detroit, Mich. — Ford Motor kompanija je naznanila, da izplača...

PRIDELEK SLADKORJA NA HAVAJSKEM OTOČJU JE OGROMEN.

Honolulu, Havajsko otočje. — V letu 1919 bodo pridelali na...
Honolulu, Havajsko otočje. — V letu 1919 bodo pridelali na...
Honolulu, Havajsko otočje. — V letu 1919 bodo pridelali na...

LOUISVILLE DOBI OBČINSKO ELEKTRARNO.

Louisville, Ky. — Odbor za javna dela je priporočil županu, da...
Louisville, Ky. — Odbor za javna dela je priporočil županu, da...
Louisville, Ky. — Odbor za javna dela je priporočil županu, da...

POSTA OROPANA ZA \$61.000.

Greely, Colo. — Neznani tatovi so vzeli iz velike varnostne...
Greely, Colo. — Neznani tatovi so vzeli iz velike varnostne...
Greely, Colo. — Neznani tatovi so vzeli iz velike varnostne...

POLET NA RAZDALJO 651 MILJ.

New York, N. Y. — Ameriški letalski klub naznanja, da je mornariški oficir P. N. L. Bellinger...
New York, N. Y. — Ameriški letalski klub naznanja, da je mornariški oficir P. N. L. Bellinger...
New York, N. Y. — Ameriški letalski klub naznanja, da je mornariški oficir P. N. L. Bellinger...

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. Inskop. 17. junija 1907 v drž. Illinois. GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922. Izvrševalni odbor. UPRAVNI ODSEK. PREDSEDNIK: Vincenc Canjkar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. PODPREDSEDNIK: Anton Hraat, Box 140, Canonsburg, Pa. TAJNIK: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. TAJNIK BOLNIŠKEGA ODDDELKA: Paul Berger, 2838 So. Karlov Ave., Chicago, Ill. BLAGAJNIK: Anton J. Terbovec, Box 1, Cicero, Ill. UPRAVITELJ GLASILA: Filip Godina, 2614 So. Karlov Ave., Chicago, Ill. POGOTNI ODSEK. JOŽ AMBROŽIĆ, predsednik, Box 351, Canonsburg, Pa. JOHN UNDERWOOD, 406 Hay St., Springfield, Ill. MARTIN ŽELANŠNIK, Box 276, Berbereton, Ohio. JOŠ RADIŠIČ, Box 432, Smithton, Pa. FRANK ŠEMRAK, 2800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio. BOLNIŠKI ODSEK. OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2636 S. Karlov Ave., Chicago. VZHOĐNO OKROŽJE: Rudolf Pleteršek, Box 436, Bridgeville, Pa. ANTON RADIŠIČ, Box 73, Wick Haven, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad. LEO KUKAR, Box 246, Gilbert, Minn., za severozapad. Nadzorni odbor. Matt Petrovič, predsednik, 14815 Hale Ave., Collinwood, Ohio. JOŠ AMBROŽIĆ, 418 Pierce St., Eveseth, Minn. JOŠ KALAN, 6101 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Tiskovni odbor. Vincenc Canjkar, JOŠ AMBROŽIĆ in Matt Petrovič. Vrhovni zdravnik: (še ni izvoljen). ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": JOŠ ZAVERTNIK. POZOR! — Vse denarne pošiljave in stvari, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote sploh, naj se pošiljajo na naslov: John Verderbar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj. Vsi prisilni na gl. poretčni odsek se naj pošiljajo na naslov: JOŠ AMBROŽIĆ, Box 351, Canonsburg, Pa. Vse pritožbe proti uredništvu glasila se naj pošiljajo predsedniku tiskovnega odbora Vincenc Canjkarju. Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročila in sploh vse, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Z ognjem in mečem.

ZGODOVINSKI ROMAN.

Poljski pisatelj Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje.) Če nasilnik ni bil plemenitaš, se je stvar samo zamotala ter ni postala nevarna; na Kozaku pa je bilo težavno odmeriti pravico, zakaj težko ga je bilo dobiti v pest, ko navadno se vedel nisi, kje naj ga iščeš. Zbežal je navadno v stepe, kjer ga ni mogla doseči človeška roka. Le takrat se je dal videti, če je izbruhnila vojska s Tatari. Takrat je zločinec zopet prišel na dan, ker je takrat pravica spala. Na tak način se je mogel odtegniti pravici tudi Bohun in gospod Zagloba mu pri tem drzemu činu ni bil potreben; tudi ni hotel prevzeti za to nase odgovornosti. On ni odobral tega radi nepristojnosti, da bi moral v družbi s Kozakom postopati proti plemeni in to pot proti Skretuskemu, katerega je poznal ter pil z njim. Gospod Zagloba je bil sicer velik lahkomisljence, toda njegova lahkomisljnost je imela gotove meje. Znal je popivati po čehrinskih krémah z Bohunom in drugimi kozaki, zlasti za njihove novice; ugačalo mu je celo, da ima takine ljudi za prijatelje. Bal se je kaj močno za svojo, dasi tudi že nekoliko opraskano kožo; nu sedaj pa je opazil, da je s takim pajdaštvom prišel v okrutno blato. Bilo mu je jasno, če Bohun ugrabi deklo, izbrano nevesto knezovega poročnika in ljubljene, imel bo opraviti s knezom; takrat mu ne bo ostalo nič boljšega, nego zbežati v tabor Hmelniškega ter pridružiti se vstajem. V takem slučaju pa za nobeno cenno ni hotel hoditi z Bohunom, zlasti ker se je tudi bal kneza, kakor ognja.

"Pfu! Pfu!" mrmra sam za sebe Zagloba; "zločinja sem ruval za rep, on pa me bo sedaj ruval za glavo in mi vrat zavil! Da bi strela udarila v tega razbojnika z ženskim obličjem in tatarsko roko! Na pravo pasje gostovanje grem, kakor vidim. Da bi strela te Kurčeviče in vse njihove ljubice! Kaj miene brigajo? Ne potrebujem jih. Na koga pa se zvali vse to? Name, a čemu? Se naj jaz hočem ženiti? Naj se vrage ženi, meni je vse eno... samo mene ni treba zraven. Če grem z Bohunom, me višnjeveški iz kože odere, če pa grem stran od njega, me pobijejo prostaki, ali celo on sam. Nič ni slabšega, nego družba z lopovi. Prav mi je. Ljubše bi mi bilo, če bi bil v koži konja, na katerem sedim, nego v svoji lastni. Delal sem se trapeža, hotel sem trušeno živeti; zato pa potegnjejo kožo sedaj z mene na obe strani."

Zagloba se je močno potil, ko je premišljeval svoj položaj. Vsa židana volja ga je omnila. Bilo je vroče; konj je težko nosil svoje breme, ker je bil gospod Zagloba debeluh. Moj Bog! koliko bi bil dal za to, da bi sedel v hladu, pri steklenici hladne pijače, ne pa jezdaril in drvil v vročini po pekoči stepi!

Čeravno je Bohun neprestano prigovarjal, jeli so vendar jezdit čistočasneje, ker je bila strašna vročina. Spustili so nekoliko konje na pašo! In čez razgovorjal se je Bohun z esaulami ter jim dajal naročila. Doslje se niso vedeli, kam gredo. Na Zaglobova ušesa so doletele besede:

"Čakajte na strel!"

"Dobro, oče."

"Nu, ti pa pojdeš z menoj!" s temi besedami obrne se Bohun k Zaglobi.

"Jaz?" začudi se Zagloba; očitno nejevoljen, "znanu ti je, kako te ljubim, da sem že polovico duše zate izpotil, čemu bi imel še drugo, izpotiti? Midva že tako spadava skupaj, kakor pes in grebenca... zato naju pa tudi skupaj pobježijo v krtačo deželo. Mene je to tudi že vse eno, saj menda v peklu ni bolj vroče, nego je tukaj!"

"Naprej!"

"Da si zločivca vratove!..."

Oddirjati in za njima tudi Kozaki. Poslednji so kmalu zastali in popolnoma izginiili njunim očem.

Bohun in Zagloba jezdit vstric ter oba zamisljena molčita. Zagloba si je grizel brke; bilo je videti, da mu hudo misli rojijo po glavi. Nemara je premišljeval, kako bi se mogel izgotoviti iz zadrege. Časih zamomlja polglasno zase, pa zopet pogleda Bohuna, na čegar licu je bila opaziti huda jeza.

"Čudno," misli si, "tak gladkoličnej, pa si še dekleta ni znal pridobiti! Res je Kozak; toda znameniti vitez in podpolkovnik, ki se popne prej ali pozneje še višje, zlasti, če se ne pridruži vstajam. Dasiravno je gospod Skretuski odlični junak in plemenitaš, vendar se z brhkim četovodjem ne more kosati. Hej, ko prideta skupaj, skočita si v las, ker sta oba močno bojevita!"

Bohun, poznaš li dobro gospoda Skretuskega?" vpraša nenadoma Zagloba.

"Ne," odvrne Kozak kratko.

"Težak posel bo imel z njim. Videl sem, kako je teleobil Čaplinskega skozi vrata. Kar se boja tvoj je res pravi Goljat!"

Bohun mu odgovoril: oba se zopet zatopita v svoje misli. Čez nekaj časa začne gospod Zagloba kmalu in ponavljati: "Tako, tako, ni je pomisliti!"

Mine zopet nekaj ur. Solnce se je že nagnilo v taton. Od vzhoda je pihljal hladni veter. Gospod Zagloba sname kučeno, potegne z roko po potu na glavi ter ponovi še enkrat:

"Tako, tako, ni je pomisliti!"

"Kaj si rekel?" vpraša Bohun, kakor prebuzil se iz snu.

"Pravim, da bo kmalu noč. Je še daleč?"

"Ni več daleč."

Čez dobro uro se je res stemnilo. Tudi sta že dospela v jarek, obraččen z goščavo, na čegar koncu se je bliščala luč.

"To so Rozlogi," reče naglo Bohun.

"Rozlogi? Brer! nekako hladno je v tem jarku."

"Počakaj!" reče Bohun, pridržavši konja. Zagloba ga pogleda. Očesi Bohuna ste žareli kakor dve sveči.

Oba stojita nekaj časa nepremično na koncu jarka. Napoljed se zasliši prskanje konj iz daljave. Bohunovi Kozaki so prihajali polagoma iz goščave. Bohun zašepče nekaj na uho esaulu in Kozaki obstoje.

"Pojdi z menoj!" reče Zaglobi, Čez trenotek ugledata temno dvorsko poslopje. Na dvoru je bilo vse tiho; psi niso lajali. Polna srebrna luna je obsevala poslopje. Iz sadovnjaka je dubičla vonjava evetlice, višenj in jablan. Vse je bilo mirno, noč tako mična, da je manjkalo samo še torbane in pesmi, ki bi se odzvala pod oknom kneginjice. V nekaterih oknih je še gorela luč. Nasa jezdeca se približata vratom.

"Kdo je?" oglašil se stražnik.

"Me li ne poznaš, Maksim?"

"O, vi ste, gospod. Hvala Bogu!"

"Na vekov veke, Odpri! Kaj je novega pri vas?"

"Vse je dobro. Dolgo vas že ni bilo tukaj v Rozlogih..."

Vrata zaškripljejo, most pade čez rov in jezdeca stopita na majdan.

"Čuj, Maksim, ne zapiraj vrat in ne dvigaj mosta, ker takoj odidem."

"Torej pridete le kakor po ogenj?"

"Da, po ogenj... Priveži konja k stebri!"

H.

Kurčeviči so ravno sčeli pri večerji v oni veži, ki se je raztezala čez vse poslopje, od majdana do sadunosnika. Pri pogledu na Bohuna in Zagloba vsi poskočijo. Na knjeginjem licu sta se videla začudenje in strah. Mladih knezičev sta bila doma samo dva: Simeon in Nikolaj.

"Bohun! Kaj pa delaš/tukaj?" vpraša kneginja.

"Prišel sem se vam pokloniti, mati. Mar me nimate več radi?"

"Rada te imam, rada; samo želim se, da te vidim tukaj, ker sem slišala, da stražiš v Čehrinu. A koga nam je poslal Bog s teboj?"

"To je plemič Zagloba, moj prijatelj."

"Dobro došli, gospod!" reče kneginja.

"Dobro došli!" ponovita Simeon in Nikolaj.

"Velemožna gospa! odvrne plemič. "Res je, da gost, ki ne pride pravi čas, je hušji od Tatara; toda znanu tudi je, da kdor hoče priti v nebesa, mora sprejeti popotnika v svojo hišo, mora lačne ga nasiti, žejnega napojiti..."

"Sedita torej, jeita in pijta," reče stara kneginja. "Hvala Bogu, da sta prišla... Nu, tebe Bohun, pa vsekakor nisem pričakovala; prideš najbrže po kakih opravkih?"

"Tako je!" odvrne polagoma Kozak.

"Kaj imaš tako važnega?" vpraša nemirno kneginja.

"Pride čas, da se pomenimo. Dovolite samo, da si nekoliko odpočijeva. Prišla sva naravnost iz Čehrina."

"Vidim, da se vama je mudilo."

"Kam bi se mi pa naj mudilo, če ne k vam? A kneginjica, je li zdrava?"

"Zdrava je," odvrne kneginja suho.

"Rad bi jo videl."

"Heleus spi."

"Skoda, Dolgo se itak ne mislimo muditi."

"Kam se ti mudiš?"

"Vojska je, mati. Ni časa izgubljeni. Vsako minuto morejo nas hetmani poslati na bojno polje. Kako se mi krči sree, ker bom moral biti Zaporozec. Večkrat smo veslali skupaj po morju po turško blago, — kaj ne, knežičen! — kruh in sol jedli, skupaj popivali in se veselili, sedaj pa smo postali nenkrat njihovi sovražniki!"

Kneginja bistro pogleda Bohuna. Po glavi ji spreleti misel, da nemara nanerava Bohun pridružitvi vstajem ter je prišel nagovarjat k temu še nje-ne snove.

"Kaj torej misliš učiniti?" ga vpraša.

"Jaz sedaj še ne vem; vendar težko mi dé, da bi imel moriti svojece, toda, treba je."

"Tako tudi midva učiniva," reče Simeon.

"Hmelnički je izdajec!" doda mlajši Nikolaj.

"Naj poginejo izdajice!" zakliče Bohun.

"Rabelj naj jim sveti!" pridene Zagloba.

Bohun začne zopet:

"Tako je dandanašnji na svetu. Kdor ti je danes prijatelj, je jutri tvoj Judež Iskarijot, Nikomur ni več verjeti."

"Samo dobrim ljudem," omeni kneginja.

"Dobrim ljudem, seveda. Radi tega vam tudi jaz vjamem in vas ljubim, ker ste dobri ljudje, ne izdajice..."

V Bohunovem glasu je bilo nekaj tako čulnega, da je dalj časa nastalo molčanje. Gospod Zagloba je gledal kneginjo, pomežikal s svojim zdravim očesom. Kneginja je uprla svoj pogled v Kozaka.

Bohun nadaljuje:

"Na vojski ljudje ne žive, marveč umirajo; zaradi tega sem vas hotel še enkrat videti, predno odidem. Kdo ve, ali se še vrnem kdaj; gotovo me boste pomilovali, ker ste moji prišerni tovariši, jeli res?"

"Da, že od mladosti te poznamo."

"Ti si naš brat!" dodal Simeon.

"Vi ste knezi, ste plemiči, pa Kozaka niste zaničevali, marveč ste ga sprejeli v svojo hišo, mu sorodnico — heerko — obljubili; usmilili ste se ga, ker ste vedeli, da Kozak brez nje ne more živeti."

"O tem se pač ne splača govoriti," reče urno kneginja.

"Ne mati, splače se govoriti, ker ste moji dobrotniki. Naprosil pa sem tega plemiča, mojega prijatelja, da me bo posinovil ter mi dal svoje ime in urb; da bi se vam ne bilo treba smnovati Kozaka. Zagloba je voljen to učiniti; potem se oba potrudiva, da dobiva privoljenje zbirališča. Po vojski se še poklonim kraljevemu hetmanu... da bo podpiral mojo prošnjo, kakor je ponagal Křečevskemu, da je bil sprejet med plemiče."

56 DNI NA SAMOTNEM OTOKU.

Honolulu, H. T. — Gerald Wilcox je bil nekdanj trgovec za avtomobile v Portlandu, Ore. Ko je prišel poziv za prostovoljce v trgovsko mornarico, se je prijavil tudi Wilcox. Vkrca se je na skuto "Annie Larsen", ki se je potopila v bližini otoka Maldeno. Moštvo se je rešilo na otok, kjer je našlo že moštvo s škune "Johny Murray." Moštvo je preživelo na otoku 56 dni, preden je bilo rešeno. Mornarji so se preživeli z rižem in fižolom. Taka pripoveduje Wilcox, ki se je ravnokar vrnil z otoka.

LETALCI POLETELI V WASHINGTON.

Arkadia, Fla. — Od tukaj so poleteli štiri vojaški letalci s štiri letali De Havillandovega sistema v Washington. Prva postaja je Jacksonville, 200 milj od Dobra.

Letalci so napravili pot iz San Diega, Cal., do Dorra, zato sodijo, da dospo brez negode v Washington.

PLINSKA RAZSTRELEBA S SILNIM UČINKOM.

Lebanon, N. J. — V poštnem posloju se je dogodila plinska eksplozija, ki je ubila dvanaest in ranila tucat oseb. Prva razstrelba je vrgla streho v zrak, druga je pa izrinila stene. Po drugi eksploziji je izbruhnil ogenj in treba je bilo napornega dela ognjegasev, da so ubranili druge hiše pred požarom.

Ob času nezgode se je nahajalo več oseb v poštnem posloju.

NEVARNA SLEPARJA PRIJETA.

Kansas City, Kans. — Zvezni uradniki so prijeli zakonsko dvojico Henry Gerard, ki je imela majhno prodajalno v Leavenworthu, Kans. Obtožena je, da se je posluževala pošte pri sleparijah, s katerimi je osleparila razne stranke za \$88,000.

TRGOVEC Z VSAKOVRSNO ZLATINO SE PRIPOROČA VAM SLOVENSKIM ROJAKOM DOBRA IN TOČNA POSTREŽBA.

Pišite v vašem jeziku. Naslov je:

M. POGORELČ,
7 W. Madison St.,
Room 605
CHICAGO, ILL.

POTREBUJEMO: Dekle za splošno hišno delo pri naši družini zahtevamo spričevalo ali priporočilo. Oglasite se na: 6944 McPherson St., Telefon Highland 5266 J., Pittsburgh, Pa.

JEJTE RIBE! RIBE! RIBE!

Pri nas vedno dobite sveže, vsakovrstne okajene in nasoljene arnike. Edino pri nas pri trgovcu s ribami v tem mestu. Ako ne morete osebno k nam, telefonirajte po nje, prinesemo na dom vsaki petek.

WILKIES FISH & OYSTER TRGOVINA,
523 Pulaski St. Telefon 791.
LINCOLN, ILL.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš z njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebe, ne po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Hermine, Pa.

RAD BI IZVEDEL

za mojega prijateja Mihaela Kernele. Pred osmimi leti je odšel iz Cleveland, Ohio, nekam proti Coloradu in od tedaj nisem nič več slišal o njem. Uljudno prosim če bo čital oglaš, da se mi prijavi na moj naslov:

Frank Česnik, R. R. 3, Box 30, Warrensville, Ohio.

Idamar, Pa. — Kakor izgleda podpisane premirja ni veliko v prid tujegovorečim delavcem oziroma premogarjem. Kakor nam je znano sedaj, je že veliko število rudnikov prenehalo delati s polno paro in s tem odvzelo delo marsikateremu rudarju, to še posebno v državi Ohio, W. Virginiji in Kentuckiju. Ako se bodo te razmere nadaljevale, tedaj bodo zopet prišli v delavski položaj kakoršen je bil pred dvema leti, ko še niti polovica rudarjev ni delala.

Sicer pa ravno v tem času, ko prihaja ta slaba novica, smo prejeli iz Indiana okraja poročilo, da rudniki tamonje okolice prejemajo kontrakte za premog, ki bodo dali delo za več let. Skoro vredno omeniti, da oni, ki so delo izgubili v eni državi, si lahko pomagajo v drugi.

Kakor je razvidno Idamar Coal Company iz Indiana okraja v Pennsylvaniji je prejela kontrakt za premog, kateri bodo omogočili njim rudnike za stalno delo za več let po šest dni v tednu. To je prijazna novica, ko se sliši, da ta družba potrebuje do petdeset stalnih delavcev. To bode vsekakor dalo stalno delo novim petdesetim premogarjem za bodočih par let.

Idamar v Indiana okraju, Pennsylvanija, kjer lahko pridete tam s N. Y. C. ali pa s Pennsylvanija železnico. Skoro je svetovati slovenskim rudarjem, da se obrnejo direktno v Idamar in se informirajo pri superintendentu Mr. Waddellu, kateri ljubi slovenske rudarje, on vam gotovo preskrbi delo, ako ste brez dela ali pa če niste zadovoljni z delom, kjer se sedaj nahajate.

V splošnem je pa priporočljivo, da iščete delo tam kjer se vam zagotavlja stalno delo za vsaj dve bodoči leti, skoro smo prepričani, da se razmere ne bodo mnogo izboljšale, temveč raje poslabšale. Veliko število rudarjev se bode vrnilo iz vojne in iz raznih veščinskih vojaških taborov. Prva ptica dobi prvega črva, in zato želimo, da ste vi med prvimi, ki bode dobil to priliko. (Adv.)

SLOVENSKI RUDARJI!

Tu je vaša prilika postati sam svoj gospodar.

Tukaj se vam nudi prilika, da postanete solastnik v enej najboljših premogorudnika v Ameriki, kjer je ena najboljših premogovih žil od 8 do 10 čevljev visok, čisti premog, dobra streha, z dobrim uhomom, ni vode ne plina. Rudnik je opremljen s dvigalom in se nahaja v New Genova, Fayette County, Pennsylvania.

SLOVENSKI RUDARJI!!!!!! še je čas, da se zdramite in si prihranite nekaj sami zase. Ta rudnik se je organiziralo za vas in nihče od vas ne sme izostati, da ne bi postal solastnik. Delnice stanejo le po \$50.00 in vsakdo jih lahko kupi kolikor hoče.

Kadar želite delnice, potrudite se odrezati tu spodni kupon in pošljite ga nam v priporočenem (registriranem) pismu in priložite denar ali poštni Money Order.

Ako želite še več natančnosti ali nadaljših pojasnil, tedaj nam pišite ali pa se osebno izglasite v našem uradu v Pittsburghu, Pa.

NAROČILNI KUPON

Priloženo najdete \$..... za kar mi pošljite delnice Atlantic Coal Company, Inc., po \$50.00 vsaka.

1 delnica \$ 50.00	20 delnic \$1000.00
2 " " 100.00	30 " " 1500.00
5 " " 250.00	50 " " 2500.00
10 " " 500.00	100 " " 5000.00

Atlantic Coal Co. Inc.
203 UNION BANK BLDG.,
Cor. 4th Ave. & Wood St.,
Pittsburgh, Pa.